

Дзвоник

№47

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 3 рік видання, лютий, 2011 рік

*Завтра жажу я здивую:
Гарні квіти намалюю,
Щоб було їх так багато,
Бо у неї завтра свято.*

*Ліст троянди і бузок,
Намальований садок,
Рано вранці треба встати,
З восьмим березня вітати.*

№ 47, 2010 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

Над *Dzvonukom* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк
Редактор: Людмила Дорош
Редколегія: Іван Ковач, Михайло
Михайлюк, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Dzvonuk пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі ігри
- * розумні поради

Dzvonuk завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

**Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!**

Вадим СКОМАРОВСЬКИЙ

ЧОМУ ЛЮТИЙ КОРОТКИЙ

Чи то жарт напівзабутий,
Чи одна із небилиць –
Тільки чув я, ніби Лютий
Довгий-довгий був колись.

Він у шапці-невидимці
Мандрував собі щодня
По дорозі, по стежинці,
По заметах навмання.

Де не ступить – наче глиця
Стане вмить колючий сніг,
На льоту замерзне птиця
І впаде йому до ніг.

А дихне – ставки і ріки
Лід засклить аж до весни,
І поснуть, бува, навіки
Судаки, лящі, лини.

По горбах і кручах голих
Мерзнуть кози і зайці...
І забили тут на сполох
Побратими-місяці.

На узліссі просто неба
Раду скликали мерщій.
– Гріти землю швидше треба! –
Загули навперобій.

Ну а Лютий не зважає,
Все те байдуже йому,
Не припас, мовляв, тепла я,
Де ж тепер його візьму?

І сказали побратими:
– Це турбота не твоя,
Вахту Березень нестиме
Від сьогоднішнього дня.

...Чи то жарт напівзабутий,
А чи й вигадка, гляди, –
Тільки от говорять люди,
Що відтоді місяць Лютий
Став коротким назавжди.

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

НАЙГАРНІША МАМА

Випало Совеня із гнізда та й повзає. Далеко забилось, не може знайти рідного гнізда. Побачили птахи малого – некрасивого, з великою голівкою, вухатого, банькатоного, жовторотого. Побачили та й питають, дивуючись:

– Хто ти такий, де ти взявся?

– Я Совеня, – відповідає мале. – Я випало з гнізда, не вмію ще літати і вдень дуже погано бачу. Я шукаю маму.

– Хто ж твоя мама? – питає Соловей.

– Моя мама Сова, – гордо відповідає Совеня.

– Яка ж вона? – питає Дятел.

– Моя мама найгарніша.

– Розкажи, яка ж вона, – питає Дрізд.

– У неї голова, вуха й очі такі, як у мене, – відповідає з гордістю Совеня.

– Ха-ха-ха! – зареготали Соловей, Дятел і Дрізд. – Та ти ж потвора. Виходить, і мати твоя така сама потвора.

– Неправда! – закричало Совеня. – Мама в мене найгарніша.

Почула його крик Сова, прилетіла потихеньку, взяла Совеня за лапку й повела до рідного гнізда. Совеня уважно подивилося на свою маму: вона була найгарніша.

Народна мудрість про матір

◆ Нема цвіту білішого, як на калині, нема в світі ріднішого, як мати дитині.

◆ У дитини болить пальчик, а в матері – серце.

◆ У кого мати рідненька, у того й сорочка біленька.

◆ Нема того краму, щоб купити маму.

◆ Материн гнів, як весняний сніг, рано впаде та скоро розтане.

◆ На сонці добре сидіти, а коло мами добре жити.

◆ Матері ні купити, ні заслужити.

◆ Матері кожної дитини жаль, бо кожного пальця не вріж, то все болить.

◆ Найдорожча пісня – з якою мати колисала.

◆ Нема в світі правди – тільки рідна мати.

Михайло ТРАЙСТА

МАЛЕНЬКА РАБИНЯ

(Продовження з 46 числа)

Сірійці привели Міріам до Сирії і продали її в рабство генералу Нааману.

Міріам була чемною, слухняною, за те всі служниці її пестили, голубили, навіть сама пані часто обіймала її і гладила по голівці, гірко зітхаючи. Хіба вона рада війні, рабству, але що вона може зробити? Не спинити їй війни, бо війна – то чоловіча справа!

Міріам звикла до своєї нової домівки. Їй було навіть добре, тільки час від часу туга за дідусем та рідним краєм краяла її серденько. Серед усіх служниць Міріам найбільше любила стару куховарку Лею, яка завжди заступалась за неї, коли легковажна Діна насміхалася з її віри.

– Це велике безумство: вірити тільки в одного Бога, і Той – невидимий! – дошкуляла завжди Діна дівчинці.

– Бог мого народу, хоч і невидимий, зате сильніший від усіх богів світу, і багато разів Він показував Свою силу перед своїм народом! – заступалась Міріам за Бога, в якого вірила безумовно.

– Якщо твій Бог такий сильний, а ти така вірна йому, тоді чому він допустив, щоб тебе взяли сірійці в рабство? – не відставала Діна.

– Залиш у спокої дівчину! – гримала на неї Лея.

Одного дня Діна запитала Міріам:

– Якщо твій Бог такий сильний, гадаєш, Він міг би оздоровити нашого пана від недуги?

– Я впевнена в цьому! – відповіла сміливо Міріам.

– Чому ти не скажеш це пану?

– О, якби пан хотів мене вислухати!

– Залиш дівчину у спокої, вона ще мала, а ти – дурніша за неї. Ще доведеш її до якогось лиха! Пана генерала вже ніхто не зможе вилікувати від прокази, – це така хвороба, якій нема ліку! – промовила стара Лея.

(Далі буде)

Малюнки автора

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Продавали сніг сороки

У долині, в луговині –
біля двох доріг –
дві сороки-білобокi продавали сніг.
Вихваляли, що смачний,
що солодкий, запашний.
Що зі снігом легко жити –
Хліб пекти, куліш варити.
Не могли, мабуть, сороки
й дня прожити без мороки
І тому – усім на сміх –
продавали взимку сніг.
Всім уголос вихваляли,
наче й справді продавали.
Їхню вдачу кожен знав,
снігу зроду не купляв.
Та сороки не вгавали,
сніг ще більше вихваляли.
Скре-ке-ке та скре-ке-ке,
що це трапилось таке?
Вихваляли, продавали,
потім даром віддавали.

Олена ПЧІЛКА

Дивна хатка

Як пішов же я в мандрівку –
А було воно саме в Петрівку¹, –
Була на мені шапка-бирка,
А за поясом гостра сокирка,
Через плече добра торбина,
Як у хазяйського сина:
Сокирка в пригоді знадобиться,
А з торбини хлібом-сіллю живиться.
Іду та й іду,
Аж стоїть хатка на льоду:

Сама книшова²,
Стріха цибульова,
Млинцем зачинена,
Ковбасою заціпана,
Салом замикана,
Маслом запечатана.
Лизнув я масла – одпечаталось,
Куснув я сала – відімкнулося,
Гризнув ковбаси – відщепнулося.
Над'їв млинця – відчинилося.
Увійшов я в хатку,
Скинув сиву шапку,
Аж там таке –
Матінко, яке!
Яєшня шкварчить,
Тоненько пищить,
Борщик з рибою кипить,
На всю хату клекотить.
А пироги в боки,
Вареники в скоки,
По столу гасають,
Гопки витинають!
У миску влітають,
В сметані потопають!
Я ж над ними ласку мав,
По одному витягав,
У бездонний глечик складав.
А яєчня вся шкварчить
Та тонесенько пищить!
Мусив її рятувати,
На стіл з печі добувати;
Як став її викладати.
Перестала вона грати –
І шкварчати, і тонесенько пищати!
Так мені трапилось
У тій хатці на льоду, –
Пішов же я веселенький,
Співаючи «ду-ду-ду!».
І смішная, і втішная
Тая хатка на льоду!

¹Петрівка – літнє обрядово-календарне свято, відзначається 12 липня.

²Книш – вид білого хліба із загорнутими всередину краями та змазаного салом або олією.

Людмила ДОРОШ

ВЕСНЯНА ПЕРЕМОГА

В той час, як зимові місяці поволі покидали землю, снігова ковдра, яка дотепер захищала від лютого морозу й вітру всю землю, почала поступово тоншати під кволими променями зимнього сонця. Але вночі Зимі ще вдавалося дмухнути морозом, закувати підталу ковдру і підсипати сніжком. Зима і не думала здаватися!

Снігова ковдра, помічниця Зимі, хоча й ставала все тоншою, проте щоранку вона, скована Зимовим братом Морозом, була дуже міцною і подеколи навіть льодовою. І від цього з кожним днем вона ставала все сердитішою, бо із пухнастої перетворюювалася на крижану, а ще дуже переживала, що скоро може зовсім зникнути. Ось так вона разом із зимою задумала страшний план: в жодному разі, ні при яких умовах не допустити, щоб Весна вступила у свої права.

Щодня ця холодна ковдра прислухалася до того, що діється під землею: ось вона чує підземне клопотання – то підсніжники вже попркидалися із зимового сну і готуються підняти свої голівки над землею. Та дзуськи їм! – так зловтішно думала крижана ковдра і ще сильніше здавлювала у своїх обіймах землю. Міцно сковувала вона і дерева та кущі, не допускаючи, щоб теплі промінці розбудили їх і вони знову налилися живим соком. А особливо почала ненавидіти ковдра струмочки, які колись служили Зимі і були снігом, а зараз перейшли на службу Весні і, біжучи долами-ярами, співали-дзюркотіли веселі пісеньки, прославляючи тепло, рух, життя. Тож ковдра вважала їх зрадника-

ми і всіма силами старалася покрити їх, не дати їм побачити світла. Хоча вони й дзюркотіли під нею, постійно перемовляючись між собою, побачити синє небо крижана ковдра їм не дозволяла.

Ось так ішла німа, але запекла боротьба Зимі з Весною. Та одного дня почулися веселі дитячі співи. Зазирнула Зима у віконце, звідки доносилися ті звуки, і мало не зомліла: діти разом із вчителькою вивчали пісні про весну, про мамине свято, а потім – ще гірше! – вони почали виготовляти подарунки: робили з паперу підсніжники, тюльпани і наповнювали ними кошики.

Зима аж заскрипіла зі злості! Вона нашорошила свій гострий слух і вловила метушню підсніжників, яким от-от вже вдасться випнути свої голівки! А ті лихі струмочки – це ж вони, мабуть, сміються з її немічності, з того, що вона втрачає боротьбу з Весною!

І так роздратовалася Зима, так їй гірко стало, що не витримала – і як заридає!.. А за нею й крижана ковдра, і мороз, і сніжок.

І потекли струмочки, вирвавшись із крижаних обіймів, весело заспівали-закрапотіли бурульки і задріботіли своїми краплинками донизу, приєднуючись там до веселих струмочків, які дружно почали допомагати підсніжникам пробиватися через вже геть тонку крижану ковдру. Земля вкрилася підсніжниками, почала прославляти весну і радіти життю, а Зима з Морозом чкурнули подалі від гарячих сонячних променів, щоб зібратися із силами до наступної боротьби. Та до того ще ой як далеко!

Українська азбука

від Варвари Гринько

Шш

Каже братик
Тимошу:
Хочеш,
Букву напишу,
Колосочки три
Й межа,
Це для тебе
Буква Ша.

Яя

Стрічок дві,
Один вінок.
Буква Я
Іде в танок.

Ь

Щщ

– Розкажіть про Букву Ща!
– А вона така ж, як Ша,
Тільки в неї, –
Каже Костик, –
Унизу
Праворуч хвостик.

Як спицю бабуся
Вколола в клубочок,
На букву став схожий
М'який колобочок.
– Немов м'який знак, –
Усміхається Вітя, –
Погляньте,
В кінці він стоїть
В алфавіті.

Юю

Букву Ю розпізнаю –
Братик показав.
Взяв і до цукерки
Бублик прив'язав.

Надія КРАСОТКІНА

Весна і мати

Весна і мати. Що в них
спільне є,
Що жінку ми порівнюєм
з весною?
Бо кожна з них у світ –
життя дає.
Весна – Землі, а мама –
нам з тобою.

Весна приходить, будить все
од сну,
Несе тепло, дає життя
рослині.
А жінка-мати – зірочку ясну
З життям дарує крихітці
дитині.

Весна і мати. Що в них рідне є,
Що так одвічно їх обох
єднає?
Бо кожна з них тепло
й любов дає,
Нічого узамін не вимагає.

Весна і мати! Радість йде
від них.
Добро і щедрість, ласка
наймиліша.
Пташиний спів, дітей
веселий сміх
І ніжна пісня щира,
наймиліша.

Весна і мати – вічне джерело
Усього суцього, що в світі
процвітає.
Від них обох іде живе
тепло.
І це весну і матінку єднає.

Казка про підсніжники

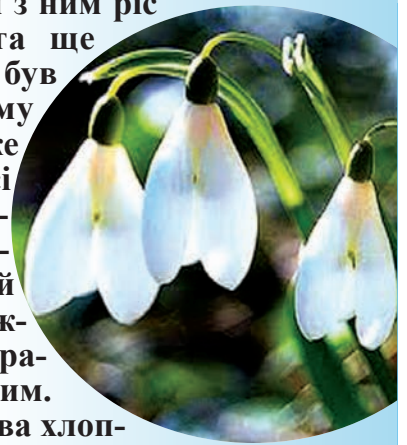
Колись, дуже давно, напередодні кожної весни прокидалися з-під землі підсніжники та сповіщали світ про те, що весна прийшла. Це були дуже ніжні та гарні квітки, саме тому на них було покладено завдання бути першими навесні. Вони розквітали посеред снігу та ніжними пелюсточками створювали красу у світі.

Та пройшов час і підсніжники стали надто горди-ми, почали зневажати братів своїх – пролісків та інші весняні квіти. Вони вважали себе першими та найгарнішими, а тому перестали нести добро та радість у світ. І одного дня прилетіла до них чарівниця справедливості та покарала за таке відношення. Прокляття було таким, що кожного разу, коли люди зривали підсніжники з корінцем, то вони вже ніколи не виростали.

Одного разу прокинувся маленький добрий підсніжник напередодні весни та простягнув свої ніжні пелюсточки до неба. Поруч з ним ріс блакитноокий пролісок та ще один підсніжник, який був старший за нього, а тому вищий та гарніший, адже розквітав він раніше. Усі втрьох вони росли та розквітали, розповідаючи світові про весну. Та старший підсніжник постійно зневажливо ставився до менших братиків, бо вважав себе кращим.

Прийшли якось до лісу два хлопці, поганий та хороший, за квітами для мами на свято. Поганий одразу побіг наперед та почав зривати похапцем найбільші та найгарніші підсніжники, аби другому не дісталися вони. Оскільки він квапився, то позривав усі з корінням. Хороший же хлопчик почав обирати найніжніші квіточки, котрі не зів'януть скоро, а будуть довго стояти у вазі. Так він зривав наших добрих підсніжників та проліска.

Наступного року добрий маленький підсніжник та пролісок вирости знову, радіючи весняному сонцю та весні. Знахабнілий минулорічний підсніжник більше ніколи не виріс. Саме тому треба знати, що квіточки розквітають лише тому, що добрі люди не виривають їх із землі з корінням, а намагаються зберегти їх красу на багато років.

Наталя ЗАБІЛА

Снігуронька

(віршована казка за мотивами народної казки)

Ой, розгулялись взимку віхоли,
до вікон хатку замели,
де під солом'яною стріхою
дідусь із бабою жили.
Біля віконця якось ввечері
сиділи вдвох собі старі
та милувалися малечею,
що розважалась у дворі.
От дід і каже: – Нумо, спробуймо
і ми побавитись, стара, –
ходім та бабу з снігу зробимо,
отак, як робить дівчора!
А баба каже: – Не щастило нам
діток ростити на віку, –
отож хоч нині з снігу білого
не бабу зробим, а дочку!
І от в садочку перед хатою,
напрацювавшись як слід,
із снігу білого, пухнатою
зліпили ляльку баба й дід.
Коли це галка враз пролинула
понад садком і на льоту
з крила пір'інку чорну скинула
на снігову ляльку ту.
З-за хмар вечірнє сонце блиснуло,
зачервоніли промінці, –
і враз немов рум'янець виступив
на білім ляльчинім лиці.
І раптом, дивом-небилицею,
дівчатко виникло живе, –
з такими синіми очичками,
як синє небо зимове,
з такими чорними косичками,
як чорне галчине крило,
з червоними такими щічками,
як сонце ввечері було.
– Добридень, – каже, – мамо й таточку!
Ой, як я вас обох люблю!
Ведіть скоріш до себе в хаточку
дочку – Снігуроньку свою!
Вбирають землю сніжні віхоли
в холодний одяг зимовий.
А дід та баба щастям-втіхою
стрічають кожний день новий.
У хатці прибрано, підметено –
ні порошинки по кутках,
узорні вишивки та плетива
на рушниках, на подушках.
Та ще й води щодня нанесено,
в дворі прочищені стежки,
і цілий день так любо й весело
лунають співанки дзвінкі.
То все дочка, то все Снігуронька
встигає все зробити вміть,
мов промінь сонця в небі хмурому,
усе навколо веселить.

Дівчатка й хлопці в хату дідову
з усього сходяться села,
бо вже Снігуронька привітлива
із ними дружбу завела.
Гуляють в сніжки, з гір спускаються
вона ніде не відстає,
морозу зовсім не лякається,
в снігу ще кращою стає.
Вже й пригрівати стало сонечко.
Старі радіють – це ж весна!
Та все частіше їхня донечка
сидить замислена й сумна.
Вона все рідше посміхається,
все тихше пісеньку веде,
від сонця в затінок ховається,
із дітьми гратися не йде.
Ліси й садки убрались зеленню,
укрились цвітом запашним,
і луки всі – немов застелені
квітчастим килимом рясним.
Прийшли дівчатка до Снігуроньки:
– Виходь, подруженько, до нас!
Чому це ти бліда й зажурена
в такий ясний веселий час?
– Піди, – говорять батько й мати їй,
порозважайся, як колись! –
Отож вона й пішла з дівчатами
у гомінкий весняний ліс.
Дівчата бігали над річкою,
збирали квіти на вінки,
у лісі стежили за птичками
і співи слухали дзвінкі.
На купу хмизу десь надибали,
розклали вогнище мерщій
та й ну стрибати-перестрибувать
через вогонь навперебій!
Снігурка на дівчат поглянула,
розвеселилась, розійшлась,
стрибнула теж – і враз розтанула!
І вгору хмаркою звилась...
І вже нема Снігурки милої –
лиш хмарка лине за лісок,
і долітає з хмари білої
дзвінкий Снігурчин голосок:
– Не плачте, матінко та батечку!
Хоч і недовго я жила,
та звеселяла вашу хаточку
й сама щасливою була.
Ось полетять хмарки над нивою
ген-ген над степом, за село
і там впадуть рясною зливою,
щоб все зростало і цвіло.
І ви любіть життя і сонечко,
радійте квітам і теплу
і споминайте вдячно донечку,
свою Снігуроньку малу!

Зроби своїми руками!

Листівка-аплікація

Пропонуємо вам дуже простий спосіб зробити листівку для свята 8 Березня.

Тема листівки може бути будь-яка, але давайте зупинимося на квітці або на вазі з квітами. Складіть аркуш удвоє: ззовні буде аплікація, а зсередини привітання. Аплікацію можна зробити двома способами:

1. Заздалегідь вирізуєте необхідні фігури (вазу, стебло, квіти) з кольорового паперу.

2. Або можна кожну фігуру не вирізати, а рвати. Це і безпечніше, а також розвивається вправність пальчиків.

Акуратно розкладіть їх на листку і приклейте. Не забудьте про привітання всередині.

◆ Взагалі тема листівок невичерпна! Можна зробити об'ємну аплікацію. Наприклад, такі чудові нарциси.

Найскладніше тут - це пелюстки, для однієї квітки нам потрібно 2 квадрата паперу, які ми з кожного боку надрізаємо, але не до кінця. Потім ножицями «закрутити» надрізані частини всередину.

Далі треба наклеїти на листівку спочатку стеблинки і листочки, а потім підготовлені пелюстки нарциса. Приклеювати треба тільки серединку.

◆ Об'ємні квіти можна зробити і по-іншому. Пелюстки робляться наступним чином: вирізуєте коло і розрізаєте його на 4 частини. З кожної частини згортаєте конус і склеюєте його.

Далі все просто: на листівку наклеюйте серцевинку квіточки, а довкола - готові пелюсточки, зелені стеблинки і листочки.

Листівки можна прикрасити стрічками (ті, що залишилися від букетів або подарунків), а зверху посипати блискітками, наклеїти намистинки або акуратно збризкати акварельною фарбою за допомогою пензлика.

З російської переклала Людмила Дорош

І граємося, і вчимося!

Розбаги із сніговиком

1. Леся й Алла зліпили сніговика, посадили його на ковзани, взяли попід руки і весело катаються на льоду.

Катаючись, вони приспівують:

*Сніговик і ми дві
На ковзанах їдем усі,
Швидше, швидше, хі-хі-хі,
На ковзанах їдем всі!*

2. Меншеньку Оксанку Леся й Алла не взяли до їхньої гри. Але вона і собі зліпила сніговика, посадила на лижі і вони обоє спускаються з горбочка.

3. Розглянь уважно малюнок і зауваж: Оксанці весело чи вона сумує? Чому саме?

4. Чи її сніговик і вона сама вміють вправно кататися? По чому це видно?

5. Чи добре вчинили старші дівчатка Леся й Алла? Ви як би вчинили на їхньому місці у будь-якій грі із меншою подружкою/другом?

6. Розмалюй відповідними кольорами капелюх сніговика (чорним кольором), його шарф і ніс (червоним або оранжевим), а одяг дівчаток такими кольорами, щоб їх можна було розрізнити одна від одної.

7. Орієнтуючись за цими малюнками і запитаннями, складіть казочку про вас і ваших подружок (друзів), про те, як би ви повелися з вашими друзями у забавній грі, а чи, може, у якійсь спільній праці.

Подав І. Ребошанка

ПРО ТРИ ГРОШІ

Словацька народна казка

Копав якимось один бідний чоловік край дороги рів. І не знаю, як те сталось, тільки йшов кудись тією дорогою сам король та й спитав того чоловіка:

– Скажи-но мені, голубе, а скільки ти береш у день за свою тяжку працю?

– Ой найясніший пане, беру я три гроші.

Здивувався король і спитав його, як він може прожити на три гроші.

– Ой ласкавий пане, якимось би воно на них жилося. Та я з тих трьох грошів один повертаю, другий в борг даю, а з третього живу.

Король думав-думав, що воно означає, аж голова йому обертом ішла, та все ніяк не втямив, що воно й до чого. От він і признався, що не може те розуміти.

– Та що ж, найясніший пане, – каже бідний чоловік, – так воно й є! Годую я старого й немічного батька, отож йому й повертаю, бо він мене годував. Годую і малого сина – йому позичаю, щоб він мені повертав, коли постарію. А на третій гріш сам мушу жити.

– Ну, добре, коли так, – зрадів король. – Бачиш, голубе, є в мене дванадцяттеро радників, і чим більше я їм плачу, тим більше вони бідкаються, що ні з чого жити. Тепер загадаю я їм оцю загадку, що від тебе почув. Та як прийдуть до тебе питати, не відгадуй їм, аж поки не побачиш образу мого.

Сказав так король, подарував біднякові жменю дукатів та й подався до замку.

От прийшов, звелів покликати до себе тих дванадцятьох радників та й каже їм:

– Ви не можете прожити на королівську платню. А є в нашій країні такий чоловік, що заробляє три гроші, і то один гріш повертає, другий в борг дає, а на третій сам живе, – і живе чесно. Тепер, як ви такі мудрі, скажіть мені, як це розуміти. Бо коли за три дні не скажете, звелю вас усіх повиганяти з королівства, щоб мені дурно хліба не їли.

Потягли додому славні радники, похнюпивши носа, та й сіли радитись: як би то могло бути? Кожен хотів бути наймудрішим, але жоден не міг дорівнятись розумом простому чоловікові. Минув день, минув і другий. На третій день уранці мали вони з'явитися до короля, а самі нічогосінько не відгадали. Аж ось хтось їм шепнув, де можна знайти того чоловіка, що їх у тій скруті порятує. От знайшли вони його й усі мерщій припхалися до нього. Та як узялися

коло нього – і просьбами, і грозьбами, щоб тільки він сказав, як-то воно виходить з тими трьома грошами. Та він не злякався анітрохи. Розповів їм про королівський наказ, мовляв, хіба що коли б вони йому показали королівський образ, то, може б, у них щось і змолось.

– Як же ми, грішні люди, тобі королівський образ покажемо? – забідкались ті. – Адже король нас не послухає і до тебе не прийде, і ти до нього не підеш. Ні, таки скажи нам усе, й край.

– Та як ви самі цього не знаєте, то з чужого борошна хліба не напечете.

Вдались вони тоді до останнього: наобіцяли йому золоті гори, наносили йому стільки грошей, що вже мав за що жити й без королівської ласки, – аби тільки розповів. А він – ані слова. Тільки вже як насміявся з них досхочу, що мудрі такі пани, та не дадуть собі ради, витягнув з кишені один з тих дукатів, що йому подарував король, та й каже:

– Ну от бачите, тут королівський образ, король мені сам подарував. То нічого мені боятися, я королівського наказу не порушив. І коли захочу, то й скажу вам, – та й відгадав їм ту загадку!

Зраділи радники та й пішли розмовляти з королем, коли бідний чоловік їм свого розуму позичив. Але й король зараз-таки побачив, що до чого, бо звелів покликати до себе того чоловіка та й питає:

– А скажи мені, як це ти, чесний чоловік, та порушив мій королівський наказ?

– Не порушив я, найясніший пане, бо мовчав, як камінь, аж поки побачив ваш образ. Він і зараз при мені, ви самі мені його подарували, – та й вийняв дукат з королівським образом і розповів усю пригоду з тими радниками, як вони упрошували й погрожували, як обдарували його і як він з них сміявся.

– Ну, – сказав на те король, – коли в тебе більше розуму, ніж у моїх дванадцятьох радників, не будеш ти вже копати рови, а будеш у моєму дворі жити й коло мене в раді засідати. А ви? – обернувся до своїх радників. – Чи вам не соромно? Що тепер з вами робити? Тепер я вам не тільки не додам платні, а ще й зменшу, що отримуєте.

З того часу не просили вони більше в короля підняти їм платню.

Загадки

Взимку холодно стає,
Мама шубу достає,
Що ж на голову надіти,
Щоб малі не змерзли діти?

(в'япшп)

З молока його зробили,
Та ретельно остудили.
Нам здається, що в жару
Його б з'їли по відру.

(морозиво)

Загорілися замети
Загорілися, чи ба,
І замети, і верба!...
Кіт на пічці не лежить,
А чимдуж надвір біжить,
Бо по снігу надворі
Скачуть змерзлі!...

(ідлїпї)

Якщо став на ті дощечки,
Швидко їду я з гори,
А якщо впаду зненацька -
Ноги будуть догори.
Палки дві в руках тримаю,
Сам собі допомагаю.
Тут потрібна рівновага,
Тренування та увага!

(їжиг)

Пані крижана зі стріхи
Ноги звісила для втіхи.
А як сонце припече -
Пані плаче і тече.

(бурлячка)

Любій матусі

Відкривається завіса. На сцені діти в українських вишиванках. У кожного з них букетик ніжних весняних квітів: підсніжників і бриндуш.

Яринка: Надійшла весна прекрасна. Це пора, коли в природі все оживає, а в повітрі чути щебет пташок і чудовий запах перших весняних квітів – пролісків, підсніжників, бриндуш. Разом із появою цих ніжних квітів на крилах теплого вітру прилітає до нас прекрасне свято – свято наших любих матерів та бабусь.

(На сцену вбігають сестрички Міхаела і Марічка із букетами квітів).

Сестрички разом: Доброго ранку! Ви, мабуть, встали разом зі сонечком!

Оленка: Ой, а ви вже й підсніжників несете для мами!

Міхаела:

Так. Я принесу цю квітку мамі

І подарую зі словами:

Марічка:

«Ти гарна, ніжна, чарівна, Як тая веснонька-весна!»

Андрійко: Але у вас немає мами!

Міхаела: Неправда! Не було в нас мами, але тепер є, і ми її дуже любимо.

Марічка: Вона нас теж любить. Це для неї ми назбирали квітів і поспіши-

ли сюди, бо і Весна поспішає на свято мами.

Аллочка:

Якось я спитала у Весни: – Ти чому приходиш, поясни?

І весна мені сказала прямо: – Поспішаю я на свято Мами!

Іванко:

В Африці далекій,
пам'ятаю,
Говорив мені премудрий
слон,

Що якби на світі мам
не стало,
То й Весни на світі б
не було!

Ще сказав: «Ви помічали,
може, –
Кожна мама із Весною
схожа?»

І відкрив мені він
таємницю,

Що Весна із мамою –
сестриці!

Юлія: Привітаймо піснею наших мам, бабусь, учительок!

Діти співають:

Ку-ку! Ку-ку!

Чути в ліску.

Ходім, співаймо,

Радо вітаймо

Красну, красну весну!

Ку-ку! Ку-ку!

Чути усе

Гаєм, лісочком,

Бором, поточком

Голос, голос гуде!

Ку-ку! Ку-ку!

Пташка мала,

Що ти співала –

Правду казала:

Щезла, щезла зима!

(На сцену виходить Василько).

Василько: Пробачте, що спізнився. Я замість бабусі худобину нагодував. Які ви гарні у вишиванках, наче квіти весняні! *(одягає і він сорочку).*

Вишиваночку візьму,

Швидко одягнуся,

Підійду і обніму

Я свою матусю.

Мати – досвітня пташина

Допізна віч не зімкне,

Ходить по хаті навшпиньках,

Щоб не розбудить мене.

Аллочка:

Мати – то сонечко рідне,

Сонечко ясне, земне.

Слово її заповітне

Гріє і живить мене.

Юлія: Любі друзі, всі ми

знаємо, як ніжно пестять

нас мамині руки, як обережно

розчісують коси, як укладають

спати, як ніжно тримали за

руку, коли вперше повели до

школи. В мами чарівні руки.

Мамині руки –

Це зорана нива.

Мамині руки –

Це скрип колиски.

Мамині руки –

Запах васильків.

Мамині руки –

Симфонія дива.

Мамині руки...

Зірка: Цілую мамині

невтомні руки, які для нас працюють. Цілуємо Вас, дорогі наші мами! Для вас – пісня.

Діти співають:

Хто вас, дітки, щиро
любить?
Хто вас ніжно так
голубить?

Приспів:

Все то мама, наша мама,
Мама дорогенька,
Все то мама, наша мама,
Мама золотенька.

Хто вас, дітки, рано будить
І до серденька притулить?
Приспів.

Хто до школи виряджає,
Хто мольби за вас складає?
Приспів.

Богданко: Так, правда, все для нас з любов'ю роблять наші матері, за що ми щиро вдячні їм і завжди перед ними у боргу.

Сьогодні, нене, знову днина, В котрій так кожная дитина Матусі своїй дорогій – Таки аж із самого рання Складає щирі побажання, Які містить в душі своїй.

Софійка: Пробачте, будь-ласка. В мене дорогої матусі немає, але в мене є душевна любя бабуся, яка привезла мене з далекої країни. Я їй скажу кілька добрих слів:

Дай, бабуся, поцілую
Сивину твого волосся.
Теплим диханням зігрію
Снігом вибілені коси.

Славко: Я дякую моїй любій матусі, яка приклала стільки сили і любові, поки віднайшла мене.

Ще в колисці немовля Слово «мама» промовля. Найдорожче в світі слово Так звучить у рідній мові:

Килина: Мати,
Оленка: Матінка,
Андрійко: Матуся,
Яринка: Мама,
Зірка: Мамочка,
Міхаела: Мамуся!
Всі разом: Називаю тебе я Рідна ненецька моя!

Діти співають:

Біля тебе, моя мамо,
Я любов'ю зігріта,
Біля тебе своє щастя
Я знайшла, я знайшла!
Юлія: Які прекрасні слова про ту, яка привела нас на світ, яка схилилась над колискою, щоб нагодувати нас, яка недосипала ночей, коли ми хворіли. Які ви щасливі, мої друзі, тож шануйте її, слухайтесь, любіть і поважайте. Я знаю, як важко жити без матусі!

Без мами сонечко не гріє,
не пече,
Без мами незабудка синім
не цвіте,
Без мами небо завжди
у хмарах пливе,
Без мами соловейка
не чути ніде.
Без мами липи цвіт
не пахне,
Без мами сирітка,
мов стеблина, сохне,
Без мами і весна, і літечко
сумні,

Без мами не буває щастя
на землі.

Андрійко: Шануймо своїх матерів, бо з ними так добре, тепло, відчуваємося захищеними.

Кажуть, що на світі Сонце найясніше,
Та всміхнеться мама –
І стає світліше.

Кажуть, що без сонця Не розквітнуть квіти,
Та хіба без мами Є щасливі діти?

Кажуть, що на світі Сонце найтепліше,
Та пригорне мама –
І стає тепліше.

Всі разом:

Ні, нема нічого
На землі усенькій,
Що було б рідніше
І дорожче неньки.

Килина: Привіт тобі, кохана Нене, у цей великий день!

Богдан: Прийми вінок бажань від мене і китичку пісень.

Славко:

Хоч срібла й золота
не маю,

На свято я прийшов
Подарувати тобі квіти
І всю свою любов.

Всі разом: Хай щастя не обминає вас! Зі святом Вас, дорогі мами і бабусі!

Діти обдаровують присутніх квітами і поцілунками.

Сценарій склала
Марія ЧУБІКА

Сторінка народознавства

Весна розпочинається із Явдохи

Наступає березень. Існує декілька давніх праукраїнських назв цього місяця: сухий (в цю пору випадає мало дощів), березоль (бо сік у березах прокидається), а також капельник, позимок, живосік та ін. Сучасна українська назва місяця березень раніше була назвою місяця квітня.

Справжня весна розпочиналася із свята Явдохи-плющихи 14 березня. Велика радість приходила на землю: остаточно прокидалася земля, весняні вітри приносили перше тепло, а Явдоха остаточно «плющила» сніг і розбивала льоди.

У цей день завершувались договори зимового найму, проводились розрахунки із наймитами. Господарі планували собі обсяг робіт на наступний сезон і кількість працівників, яких потрібно було найняти для виконання польових робіт.

На Явдохи вперше прокидається і вилазить на «світ» байбак. Він тричі свистить, сповіщає увесь світ про прихід весни, повертається в нірку і, повернувшись на другий бік, засипає до Благовіщення. В Америці, куди переселенці привезли й наші європейські звичаї, мер Нью-Йорка сам особисто питається в байбака, якою буде весна, та оголошує громадянам, що весна таки прийшла. Ця «байбача» подія в американців

набула веселого свята, хоча корені у нього наші, слов'янські, і ймовірно йдеться про святкування свята Явдохи. Бо саме цього дня намагалися вгадати погоду на найближчий час та передбачити, який буде урожай та на які культури.

- Яка Явдоха – таке і літо.
- На Явдоху погода пригожа, то буде усе літо погоже.

- Впаде сніг на Явдоху, буде урожайне літо.

- Явдоха ясна – і весна красна.

- На Явдоху вода, то на Юрія трава.

У цей день прилітають ластівки.

Ластівка, як і інші птахи, нам з теплого вирію весну на крилах несе.

Ластівки в'ють свої гнізда по під дахами хат або під стелями у стайнях чи стодолах. Руйнувати ластів'ячі гнізда – то великий гріх. В народі вірять, що не буде добра у тій хаті, де ластів'яче гніздо зруйнували.

Або та хата згорить, або уся худоба вимре, а господарі будуть тяжко хворіти. В кого ластівки живуть в обійсті, там все гаразд у господарстві і Боже благословення в родині.

У народі з великою пошаною завжди ставилися до цієї пташки:

- Щебече, як ластівка з ластів'ятами (кажуть про маму з діточками).

- Горобець – молодець, а ластівка краща.

Спи, моя мамо!

Слова М. ПОЗНАНСЬКОЇ

Музика Н. ШЕВЧЕНКО

C7 Fm C7 Fm Cm
 G7 Cm Cm Fm G7
 Cm C7 Fm B E^b C7 Fm B
 E^b Cm Fm G7 Cm C7 Fm
 C7 Fm Cm G7 Cm

Спи, мо - я ма - мо, спи, мо - я
 ми-ла! Пос-тіль то-бі я са-ма по-сте-ли-ла:зна-ю, при-йшла ти з ро-бо-ти в у-
 то - мі. Хо - чу, щоб ти-хо бу - ло в на-шім до - мі. На-віть Мур-ку не до
 зво - лю мур - ча - ти, - ко - ти - ку, ви-йди, ви - йди із ха - ти.

Спи, моя мамо, спи, моя мила!
 Постіль тобі я сама постелила:
 Знаю, прийшла ти з роботи в утомі.
 Хочу, щоб тихо було в нашім домі.
 Навіть Мурку не дозволю мурчати, -
 Котику, вийди, вийди із хати.

Спи, моя мамо, тихо всю нічку!
 Я ж бо догляну маленьку сестричку.
 Ляжемо з нею і ми по вечері.
 ...Ось уже вечір заходить у двері.
 В тебе він, мамо, під головою
 Стелиться шовком, шовком-травою.

Розмалюй сторінку

Пограймося!

Салочки-доганялочки

Ця гра спрямована на виховання в дітей сміливості, здатності мобілізуватися й уникати небезпеки. Небезпека в даній грі уявна: діти не ловлять, а лише «саять» одне одного.

Опис гри і прийоми її проведення

Ведучий креслить на землі коло (це «хата» для салочки). На відстані двох-трьох кроків від нього проводиться межа. Тут зупинятимуться діти, йдучи до салочки.

Дорослий кличе до себе дітей, просить їх узятися за руки й вишикуватися в шеренгу спиною до межі. Разом з ведучим діти дружно крокують від межі з такими словами:

Ми веселії хлоп'ята,

Любим бігати й скакати.

Ану, спробуй наздогнати! (двічі)

Діти зупиняються, а ведучий проводить ще одну межу (це та межа, біля якої зупинятиметься салочка). Через два-три кроки від неї креслиться ще одна межа, за якою буде «хата» дітей, де можна сховатися від салочки. Між цими двома межами утворюється смуга безпеки.

Потім вибирається той, хто водить (салочка), який займає місце в колі, а решта дітей беруться за руки і шикуються в шеренгу біля свого будинку. Рухаючись тепер у напрямку до салочки, вони всі разом дружно крокують і повторюють з дорослим ті самі слова: «Ми веселії хлоп'ята...»

З останнім словом цього тексту (але не раніше) всі повертаються спиною до салочки і біжать до своєї «хати», а салочка прагне їх наздогнати. Якщо це їй вдасться, то спіймана дитина йде в «хату» салочки, а гра триває. Якщо ні, то обирається нова салочка.

В кінці гри дорослий відзначає тих дітей, яких жодного разу ніхто не наздогнав, і тих салочок, які точно виконували правила гри.

Правила гри

1. Йти до салочки сміливо, дружно, рівною шеренгою, тримаючись за руки й узгоджуючи свої кроки з кроками інших дітей.

2. Бігти лише після того, як буде сказано останнє слово «наздогнати».

3. Не ловити тих, хто навмисно уповільнює рух до «хати».

Поради ведучому

Основне правило гри (2) однаково стосується і салочки, і тих, хто від неї тікає. Поясніть дітям, що в цій грі всі вони сміливі, спритні й зовсім не бояться салочки. Зі всіма правилами гри слід познайомити дітей наочно.

Дуже важливо заздалегідь розрахувати відстань між однією й іншою межею, щоб діти мали достатній простір для бігу.

Наприкінці гри слід заохотити тих її учасників, хто дотримувався всіх правил.

Пішасмося нашими дітьми!

Любі діти!

Ось і настала весна, з-під снігу поступово показують свої голівки перші вісники весни – підсніжники і проліски, а веселе щебетання птахів пробуджує зі сну всю природу.

Разом з весною до нас завітає й одне й найгарніших свят року – свято 8 березня, Міжнародний жіночий день. Тож не забудьте привітати своїх матусь, бабусь і вчительок, подякувати їм за турботу, любов і піклування про вас!

**Деніса Вішован,
7 років, с. Малі Ремети, повіт Тіміш**

**Астрід Соломиш,
4 роки, м. Тімішоара**

**Ралука Мартинюк, Іоана Корнічук та Діана Мартинюк,
учениці школи Келінешть Купаренко Сучавського повіту**